

ljiva, ker ljudi vabijo v tako nevarnost; saj tudi „Vestnik“ ne vabi neizurjenih turistov na nevarne gore, da bi tam pokazali svojo telovadsko žilo v raznoličnem prekucevanju, marveč ravno nasprotno opozarja opetovano na nevarnosti v gorah, da se jih ve hribolazec ogibati. Jako redkokdaj se ponesreči kak izurjen hribolazec na načine, katere sem poprej označil. Vsled tega se pa hribolastvo še ne sme imenovati nevaren šport. Seveda, ako je pravilo, da si ne smemo iskati krepila, zabave, veselja itd., ako bi nam utegnila žugati le najmanjša nevarnost, je hribolastvo gotovo hazardna igra. Toda potem moramo takisto obsojati tudi kolesarjenje, jezdarjenje, lov, kopanje, vožnjo po avtomobilih itd. Zakaj včasih se hribolazec ponesreči, ne da bi se podal v kako posebno nevarnost; nesreča se mora pripisovati golemu slučaju.

(Dalje prihodnjič.)

S Koprivnika.

Gospod urednik! Vašemu cenjenemu pozivu v zadnji lanski številki Vestnikovi, da bi popisali življenje našega ljudstva v gorah, se radostno odzivam ter Vam pošiljam, morda prvi, tu kratek obris iz najvišje planinske fare. Pravijo sicer, da je vas Vojsko na Notranjskem višja, a ni tako. Le cerkev stoji tam nekoliko više, pri nas pa je na najnižjem mestu, a vsa vas se razteza ob hribu nad cerkvijo.

Koprivnik in z njim v eno župnijo združena, nekoliko oddaljena in večja vas Gorjuše sta pristni planinski seli. Od poti, ki vodi v v Boh. Bistrico, sta oddaljeni poldrugo uro v hrib. Dasi visoko gori, smo skriti tako, da nas ne najdeš, dokler ne stojiš prav blizu cerkve. Celo hribolazeci, čeprav smo blizu Triglava, nas vsi zgrešijo, ker smo tako v strani, da ne vodi nobena bližnjica skozi vas v to dolino. Ločeni smo od vsega sveta, in le redkokdaj nas obišče kak lovec, agent, birič itd.

Ni torej čuda, če se spričo takih okoliščin naša naselbina znatno razlikuje od bivališč in življa sosednjih krajev. Hiše pri nas so raztresene kakor drugod seniki po rovtih. Gorjušci vsled tega trdijo, da je njih vas večja od Ljubljane, ker imaš od nasprotnih koncev vasi nad uro hoda.

Gorjuše štejejo po letošnjem štetju 63 hiš. štev. s 339 prebivalci, Koprivnik le 56 števil s 261 prebivalci, vsa fara torej ima ravno 600 ljudi. Bivališča so kaj skromna. Edino hišo, ki ima dve majhni stanovanji in je postavljena za gozdnega paznika, imenujejo „grad“. Sicer jih pa prav mnogo stanuje po takozvanih paštbah, kjer včasih ni razen odprtega ognjišča, postelje in skrinje nikakršne druge oprave. Poseben vtisk napravijo tudi vodnjaki, kakršni se ne nahajajo drugod po Gorenjskem nikjer, in leseni mlini na veter.

Žive Koprivnikarji skoro izključno od živinoreje. Polje imajo rodovitno, travnikov, oziroma rovtov precej. V marsikaterem kraju v dolini ne pridelajo tako lepega žita kakor tu gori. Spominjam na pr. le na Kranjsko goro in Trento. Vendar domača zemlja ni tako velika, da bi se preživili vsi doma. Za kruhom gredo mnogi v tovarne po Dolini, še več pa jih drvvari po svetu, zadnje čase zlasti v Bosni. Dva domača obrta

dajeta nekaterim posestnikom nekaj postranskega zaslužka. Ker sta zanimiva, ju ne smem prezreti. Prvi je škafarski, ki pa zelo propada. Vzrok temu so nekoliko vodovodi, ponajveč pa brezvestni konkurenti, ki prodajajo pobarvane škafe, narejene iz slabšega lesa, mnogo ceneje od naših. Poleg škafarjev pa imamo — piparje. Evo vam, gospodje Planinski Piparji v Ljubljani, tovarišev, za katere morda še vedeli niste. Male pipe nosogrejke, čedrice po imenu, ki jih vidim vsak dan, kolikokrat ste jih videli tudi v naših prodajalnicah ter si mislili, da izhajajo Bog ved od katere inozemske firme. Tu gori so doma! Izdelujejo jih različnih vrst. Če hočeš imeti posebno dobro, lepo in dragoceno, naročiti jo moraš nekaj časa poprej, da ti jo izdelajo po želji. Največ jih naredo iz olšnih grč; slabše so iz javorovega lesa, najdražje iz zelenikovega. Prejšnje čase so bile prav čislane čedrice iz tise, ki pa se sedaj pri nas le redkokje še posamezno nahaja.

Značaj Koprivnikarjev in Gorjušcev je miren, pošten in prijazen. Rasti so visoke, kretanja in govorjenja počasnega. V starih šegah utrjene postave — tu jih še dobiš. Rod za rodom izmrje, a premeni se malo. Tudi pozakonijo se vsi v fari. Le prav redke so izjeme. Odtod prihaja, da prevladujejo v obeh vaseh tako ogromno le imena Strgar, Dijak in Korošec. Za zimo imajo še skoraj vsi kožuhe, ki jim jih izdeluje domač krojač. Svojega dobrega župnika, ki je kakor ustvarjen za nje, ljubijo vsi. Do zadnjih let jih je poučeval tudi v branju in pisanju, ker šole niso imeli. Sedaj pa so dobili na Koprivniku enorazrednico, do katere imajo sicer gorjuški otroci nad uro hoda, a jim je dovoljeno ob slabem vremenu in visokem snegu ostajati doma.

Naravno je, da smo tu marsikatero zimo do krovov v snegu. Takrat pride divjačina prav blizu k hišam. Radi lisjakov in ptic roparic vzgajamo prav malo perutnine. Tudi burja in zameti nas pogostokrat nadlegujejo. Prav tako neljubi gostje so hudourniki spomladi ali po leti, ker vum preplavljajo polje.

Toda vrne se, čeprav šele po šestmesečni zimi tudi k nam milejši čas, in takrat je lepo pri nas. Aj, da bi vam dolincem mogel povedati, kako lepo! Vzameš v roko palico ter stopiš sedaj na to ali ono planino, k Mrzlemu studentu, na rob Mežaklje, na Velo polje ali na kak bližnji vrh — povsod skoz hladne sence do krasnih razgledov! Ali pa sedeš doma na bližnji Vodnikov razglednik, odkoder pregledaš obe bohinjski dolini in vse divno Bohinjsko jezero.

O postanku Gorjuš si pripovedujejo dvojno. Nekateri pravijo, da so se po požarih v dolini nastanili pogorelci posestniki v svoje planinske kočice in pašbe. Drugi trdijo, da so njih predniki bili rudarji, ker so bili tu ob času, ko je cvetel še železninski obrt, bogati rudniki. O tem bi pričala bližnji kraj „Rudno polje“ in dejstvo, da se okrog vasi vdere večkrat pašna živina v zapuščen rov, v katerem trohni in gnije zdaj oporni les. Zgodovino cerkve pa nam obširno popisuje na prvi strani prve matice, započete l. 1893., prvi dušni pastir koprivniški in prvi pesnik slovenski, Valentin Vodnik. Svoje poročilo zakončuje slovenski z nastopnimi besedami:

Planinam bres Zirkve
Nova Fara
Skus

Povele Zelarja Joshefa II.
Plazho Bledfke Gospofke
Sheleso Rjstrifhke Fushine,
Mujo Koprivnikarjov ier
Gorjufhmanov

v letu 1791.

Valentin Vodnik.

Dobre in slabe strani povsod prodirajoče kulture so obliznile nekoliko že tudi priprosti in naravni naš kraj in rod. Poštni sel nam prinese zdajpazdaj iz Srednje vasi raznih časopisov, ki si drug drugemu očitajo, da zastrupljajo naš narod. Vendar vsi ti strupovi nam niso tako nevarni, ker hribovci imajo mirno kri in čakajo, motreč od zgoraj doli, kako se vsa reč razmota; a mnogo več pomisleka vredno je zastrupljanje z žganjem, od katerega ima toliko orjaških postav blede in upadle obraze.

Razglednice, kolo in celo tapete dobiš vključ vseh zakotnosti tudi pri nas. Kolo, s katerim pa se moreš voziti le pred hišo, je prinesel s seboj gorjuški rojak, g. Ivan Korošec, potni spremljevalec in zasebni lovec kneza Lobanova, ruskega vnanjega ministra, ko se je bil vrnil po nenadni nagli smrti svojega gospoda v železničnem kupeju v svoj rojstni kraj.

To so glavne zanimivosti. Sklepam svoje poročilo z željo, da se prihodnje čase kdaj vidimo pri nas, ako ne, pa vam bodem pisal črez nekaj let zopet, kaj je novega.

Korošec.

Društvene vesti.

Občni zbor Radovljjske podružnice bode v četrtek, dne 28. t. m. ob pol 2 uri popoldne v Radovljici v restavraciji Hudovernikovi. Dnevni red: Nagovor predsednikov. Poročilo tajnikovo. Poročilo blagajnikovo. Volitev odbora. Razni nasveti in predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Umrli so člani Radovljjske podružnice: g. Andrej Jurgele, okrajnocestni načelnik in župan mošenjski, g. Miha Pezdarnik, trgovec v Mojstrani, g. Josip Jalen, gostilničar in posestnik ter odbornik Radovljjske podružnice, in g. Rafael Winkler, kaplan radovljjski. Blag jim spomin!

Poroka. V vsem turistiškem krogom dobro znanem župnišču na Dovjem se je vršila dne 3. t. m. poroka stričnice g. župnika Aljaža, gospodične Marice Žagarjeve, z g. Jankom Cvirnom, nadučiteljem v Srednji vasi v Bohinju. Kumovalo je več članov našega društva. Poročencema naše najiskrenejše čestitke!

G. Stiasny, tajnik Radovljjske podružnice, dobroznani turist in pisatelj, je premeščen v Zagorje na Savi kot nadučitelj. Marljivemu sotrudniku priskreno čestitamo! Odhajajočemu iz Radovljice mu izreka podružnični odbor na tem mestu za izdatno in trudoljubivo sodelovanje ob raznih prilikah najtoplejšo zahvalo.

—r.—

Darila. Osrednjemu društvu: Gosp. Fr. Grampovčan nabral 10 K. — Kamniški podružnici: Slavna mestna hranilnica v